

Jeg hadde egentlig tenkt å overlate høringsinnspillene til ekspertene, men jeg ser meg tvunget til å bidra etter å ha lest høringsinnspillet fra Helse Fonna knyttet til varselutvalgets rapport og da særlig forslaget om å slå sammen Helsetilsynet og UKOM. Innspillet fra Helse Fonna positive til en sammenslåing av Helsetilsynet og UKOM, utfordringen for meg er imidlertid begrunnelsen denne positiviteten. Helse Fonna kan nemlig ikke se at UKOM har medført en forbedring i arbeidet med alvorlige hendelser og oppfølgingen av disse.

Jeg er varsleren i UKOM sin rapport: «*Hva kan vi lære etter et drap begått i psykotisk tilstand?*» og jeg har også varslet Helsetilsynet i forbindelse med helsehjelpen knyttet til min mors drapsmann. Både før utskrivning fra Helse Fonna, men også når han var underlagt kommune helsetjenesten. Jeg er således en av de få som har erfaring med varling til begge instanser. Hvordan varslene ble mottatt er milevis forskjellig. Det som gjør at jeg engasjerer meg nå er imidlertid at jeg ser behovet for UKOM fordi jeg ikke tror på at tilsynsorgan og et ikke sanksjonerende lærende organ bør være samlet under samme tak. Vi ville aldri tillatt at Statens Havarikommisjon var underlagt Biltilsynet eller Luftfartstilsynet. Samtidig så tror jeg at kvaliteten på læringen blir redusert hvis det skjer.

Min kunnskap for å evaluere behovet for UKOM som selvstendig enhet er saken om drapet på min mor. Da snakker vi om forskjellene i funnene fra de to instansene på perioden gjerningsmannen som drepte min mor var underlagt Helse Fonna. Helsetilsynet ved Statsforvalteren sa seg fornøyd med en egnevaluering fra Helse Fonna og konkluderte med at de ikke hadde noen grunn til å tro at:

1. mangla informasjon,
2. ikke hadde gjort jobben sin og
3. kunne ha føresatt eller forhindra det som skjedde.

UKOM i sin rapport valgte den aktuelle drapssaken til en omfattende rapport med følgende begrunnelse: De hadde fått flere varsler knyttet til drap. Av disse plukket de ut syv hvor de hentet ut ytterligere informasjon. De reduserte dette igjen til 4 hvor de også hentet ut sakkyndige erklæringer. Til slutt så valgte de en sak som virket å kunne ha særlig stor læringsverdi.

Etter at UKOM rapporten ble produsert så har Statsforvalteren i et tilsyn av Haugesund Kommune konkludert med at det er UKOM sin rapport som gir et riktig bilde av situasjonen ved Helse Fonna. Tilsynsrapporten produsert av Statsforvalteren i forhold til Haugesund Kommune ble laget 4 år etter drapet. Jeg måtte klage til Helsetilsynet og to ganger følge opp med Sivilforvalteren på grunn av manglende svar. Når rapporten endelig blir produsert så konkluderer den med at helsehjelpen som Haugesund Kommune tilbød drapsmannen var uforsvarlig.

For meg så reiser dette følgende spørsmål:

1. Hvordan kan det ha seg at UKOM og Statsforvalteren kommer til så diametralt forskjellige konklusjoner i forhold til læringspotensiale? Der hvor den ene er så sikker at den angriper kritikk fra media med at det ikke er noe potensial for læring. Samtidig konkluderer den andre instansen på bakgrunn av tilgjengelig informasjon utenfor helsevesenet med at det åpenbart er mest å lære av denne saken?

2. Tilsynet av Haugesund Kommune av statsforvalteren hadde aldri blitt gjennomført hvis ikke UKOM sin rapport hadde blitt produsert. Da hadde vi gått glipp av viktig læring som samfunn noe som kanskje kan forhindre flere drap i Haugesund. At jeg som pårørende etter drap må drive frem et tilsyn knyttet til helsehjelpen på gjerningsmannen er ganske utrolig. At statsforvalteren selv, kommunen eller Helsetilsynet ikke tar initiativ er lite tillits vekkende.
3. Helse Fonna har selvfølgelig god innsikt i at UKOM sin rapport «*Hva kan vi lære etter et drap begått i psykotisk tilstand?*» gjelder dem. Når de selv etter å ha fått en sånn rapport på bordet og sett forskjellene fra sine egnevaluering, konkluderer med at UKOM sine rapporter ikke har medført forbedringer i arbeidet med alvorlige hendelser og oppfølgingen av disse så er jeg alvorlig bekymret.

Jeg har lyst til å trekke frem et eksempel på forskjellene i konklusjonene i egnevalueringen og rapporten:

Helse Fonna – «det ble gjort en omfattende farlighetsvurdering av personen»

UKOM – «Pasientjournal viser ikke til noen form for voldsrisikovurdering»

Helse Fonna – «...gjennomført en bred utredning av pasienten»

UKOM – «Det er ikke dokumentert noen diagnostisk vurdering av ham i løpet av dette oppholdet.»

Jeg håper og har ingen grunn til ikke å tro at ledelsen ved Helse Fonna og Helsetilsynet har studert forskjellene i egnevalueringen og UKOM sin rapport. Jeg tror det er fundamentalt for å bidra til samfunnsvern i Helse Fonna sitt nedslagsområde.

For meg har UKOM sin evne til å trekke ut læring fra min mors drap vært svært viktig. Jeg opplever også at det har vært svært viktig for andre pårørende til lignende saker jeg har kommunisert med. Det hadde ikke vært noe læring her hvis det kun var Helsetilsynet ved Statsforvalteren som hadde monopol på å fremskaffe informasjon for læring!

<https://www.statsforvalteren.no/nb/Rogaland/Helse-omsorg-og-sosialtjenester/Helsetjenester/drapa-i-haugesund-og-floro-er-like-alvorlege/>

<https://www.h-avis.no/helse-fonna-sin-gjennomgang-etter-oksedrapet-en-rapport-pa-fire-sider/s/5-62-922383>

<https://ukom.no/rapporter/hva-kan-vi-laere-etter-et-drap-begatt-i-psykotisk-tilstand/sammendrag>

